

Třetí ročník

Co to? Vidím, že jsem tehdy změnil sklon písma – používal jsem podle otcova vzoru malé tiskací písmo, které při běžném sklonu působilo velmi rozházeně, a proto jsem zkusil začít ho psát svisle. To se zcela nezdařilo a písmenka se mi začala sklánět na stranu opačnou, rozhodně ale tento rukopis působil úhledněji a byl tehdy mnohem čitelnější než je dnes.

Úvodem je zapsán předmět poplatný době, vědecký komunismus. Zápočty v obou semestrech udělil as. Beránek, zkouška naštěstí předepsána nebyla. Učilo se to z tlustých učebnic tištěných na málem novinovém papíře, nezáživné texty jsem podtrhával podle pravítka červenou a modrou inkoustovou tužkou a snažil se ze spleti frází vykutat něco konkrétního. Br, honem dál.

Tělesná výchova. Na zápočtech podepsáni asistenti Höhm a Smažil. Prvního si dobře pamatuji: na ježka ostříhané prošeďivělé vlasy, vzpřímený a elegantní, výborný tenista. Kde a jak nás proháněl, už ale nevím, rozhodně si ale neliboval v týrání našich těl jako jiní tělocvikáři. V jarním semestru jsme navštěvovali hřiště u Rosničky, kde jsme si zkoušeli běžné atletické disciplíny.

Další předmět, péči o nemocné, měl podle indexu vést dr. Homola, asistent ze III. interny, nijak si ho ale v této souvislosti nevybavuji. V zimním semestru přednášela učitelka zdravotní školy jménem Sereďová. U zápočtu vyžadovala odříkat stejnými slovy to, co se nás z ošetřovatelství snažila naučit. Uvědomil jsem si tehdy, jak propastný rozdíl může být mezi školstvím středním a vysokým.

V jarním semestru se v rámci péče o nemocné přednášela lékařská psychologie či psychologie nemocného. Přednášky vedl asistent Bouchal a přednášel věci vsutku zajímavé. Zkouška byla kombinovaná s ošetřovatelskou technikou. S výjimkou státnice z hygieny a organizace zdravotnictví je to jediný případ v indexu, kdy mám u známky podepsány dva examinátoři. Jen si teď nejsem jist, zda to byla skripta z psychologie nebo až v pátém ročníku skripta z psychiatrie, která se pyšnila pavlovovským koeficientem vyšším než 1, při čemž v úvodní kapitole přesáhl příslušný koeficient hodnotu 10. Nevíte, oč jde? To se vám nedivím, pavlovovský koeficient jsem totiž objevil já a nepublikoval ho až teď. Vyjadřuje, kolikrát se jméno Pavlov se svými odvozeninami v průměru vyskytuje na jedné stránce.

Zatímco v uplynulém ročníku se praktika z mikrobiologie konala v různých vypůjčených a provizorních prostorách a asistenti se v jejich vedení střídali, na podzim r. 1960 jsme se začali učit v nové praktikárně v přízemí mikrobiologického ústavu ve FN Pekařská, jak se tehdy FN u Svaté Anny musela nazývat. Mým asistentem byl tehdy ještě student Jindřich Lokaj, nynější profesor a přednosta Ústavu klinické imunologie a alergologie. Do budovy jsme vcházeli zvláštním vchodem, vedle něhož tekla ny-

ní zaklenutý mlýnský náhon ze Starého Brna, mylně považovaný za Ponávku. Na ústavě tehdy působili i budoucí další osobnosti, mimo jiné Drahoš Horký, nynější přednosta ústavu histologie a embryologie, nebo Dáša Hrubá, donedávna brněnská krajská hygienička.

Jak jsem již uvedl, šéf ústavu asistent Ladislav Jandásek (docentem se pro nepřítelů mocných stal až v r. 1966) uměl výborně přednášet. V živé paměti mám jeho přednášku o střevních tyčinkách a o jejich vztazích k sobě navzájem a k zevnímu prostředí. Dověděli jsme se kupříkladu, proč se břišní tyfus na venkově vyskytoval nejčastěji zjara (rozmrzla hnojiště v hospodářstvích bacilonosičů), proč původce břišního tyfu přežívá mnohem déle ve vodě studniční než odpadní (nepůsobí tam na něj antagonisticky tolik ostatních střevních tyčinek) a řadu dalších zajímavostí. Když jsem se po letech docentu Jandáskovi o této přednášce zmínil a pochválil ji jako nejlepší, co se mu povedla, vzpomněl si na ni, zrudl a přiznal se, že se tenkrát nestačil připravit a tak přednášel, na co si zrovna z přečtené odborné literatury vzpomněl.

Zkouška z mikrobiologie probíhala neobyčejně příjemně, vyplatilo se, že jsem během obou semestrů poskakoval po ústavě a Jandásek si mě zapamatoval. Na druhé straně jsem měl strach z ostudy, kdybych něco neznal, takže jsem stará bakteriologická skripta prof. Tomáška i nový Jandáskův text z virologie recitoval, jak když bičem mrská. Jandásek mě pochválil a do indexu k výborné přimaloval hvězdičku. Možná se to dnešním studentům bude zdát trochu směšné, ale dodneška jsem na tuto známku hrdý. A stejně je lituji, protože do univerzitního informačního systému se jednička s hvězdičkou zapsat nedá.

Jako je královnou teoretických oborů na medicíně anatomie, tak o hodnost královny oborů preklinických soupeří patologická anatomie s patologickou fyziologií. Naše praktika na patologii v zimním semestru vedl asistent Feit. Líbily se nám jeho nálezy typu „útvár velikosti a konzistence zralé mišpule“. Když jsme si přišli pro zápočet, dal nám každému jednu a tutéž otázku a protože si s ní nikdo nevěděl rady, museli jsme si přijít pro zápočet následující týden. Nebyl to špatný postup, uvědomili jsme si, že patologická anatomie nebude žádná hračka. Bohužel asistent Feit zemřel poměrně záhy.

Šéf patologie profesor Švejda, idol našich kolegyně, byl impozantní postavy s nádherně prošedivělými vlasy. Věděli jsme o něm, že popsal přenosný zvířecí tumor BŠ a byli jsme zvědaví na jeho přednášky. Schválně jsem přišel na přednášku o Hodgkinově lymfomu, ale kvůli jeho svérázně, poněkud huhňavé dikci jsem rozuměl špatně a pamatuji si jen, že místo buňky zásadně říkal buničky.

Pěknou vzpomínku mám na druhého profesora patologické anatomie, Maxe Dluhoše. Z války (jako profesor Kruta byl rovněž důstojníkem naší západní armády) si přinesl zřetelný tik v obličejí. Zkoušel paralelně se Švejdou a protože v den, kdy náš kruh byl vypsán ke zkoušce, skončil dřív

ve, přišel do Švejdy do pracovny, zrovna když jsem já začal odpovídat. Seděl proti mně v křesle a se zjevným zájmem poslouchal, jak zápolím s otázkou o šoku. Šok je totiž záležitost spíše funkční a z patologicko-anatomického hlediska toho o něm pro studenta není moc co povídat. Druhou otázku si již nepamatuji a třetí se týkala jednoho lymfomu. Na závěr si profesor Švejda přál slyšet, kde se onen nádor nejčastěji vyskytuje. Já to nevěděl a ještě ke všemu mi bylo trapné zírat bezmocně na profesora Dluhoše, jemuž se jeho tik nápadně zhoršil. Švejda vzdychl a obrátil se na Dluhoše: „Porad, moudrý vezíre, co mu mám dát za známku.“ Dluhoš odvětil: „Dals mu šok, tak mu teď dej kontrašok.“ Švejda pokrčil rameny a napsal mi výbornou.

Ale tím historka nekončí. Celý šťastný jsem vyšel ven a vzápětí mě následoval profesor Dluhoš. Chtěl jsem mu poděkovat za přímluvu, ale on mě předešel, zvedl prst a pravil: „Kolego, dobrý lékař musí umět také dobře odzírat, pamatujte si to!“ V ten okamžik mi došlo, že to nebyl zhoršený tik, ale že se mi marně snažil naznačit, že onen lymfom se vyskytuje nejčastěji na krku. Netroufal jsem si mu vysvětlit, proč jsem byl tak nechápatelný.

Poslední zkouška ve třetím ročníku byla z patologické fyziologie neboli, jak jsme říkali, z experimentálky čili z expa. Šéf ústavu, docent Vašků, byl na stáži u profesora Selyeho v Kanadě. Přednášel většinou asistent Wiedermann, pro přesnost výkladu čítával celé pasáže ze skript. Vašků se vrátil až těsně před zkouškami a medikům vzkázal, že hodlá zkoušet hlavně stres a jakýsi dejme tomu – už si to dobře nepamatuji – limbický systém. Obraceli jsme se na asistenty, ale ti krčili rameny, že ty nejnovější věci si šéf nechává pro sebe, takže ani oni o tom moc nevědí. Ke zkoušce jsme šli celí vyděšení, zkušenosti prvních kroužků s novým examinátorem nám na odvaze nepřidaly. Celý kroužek, asi deset lidí, se posadil pohromadě ke stolu a docent Vašků začal zkoušet normální hladiny různých látek v krevním séru. Odpovídat jsme museli bez rozmyšlení. Nepříjemné bylo, když někdo zaváhal nebo odpověděl špatně, protože examinátor ihned ukázal na souseda se slovy „Vy to taky nevíte?“ Třeba jinak výbornému studentovi, budoucímu docentu ortopedie Ivanu Müllerovi, bylo trapné vůči kolegu Drličkovi se přiznat, že odpověď zná, a Vašků ho na hladinu jakéhosi prvku div nevyhodil.

Zkrátka zkouška z patologické fyziologie patří k nejnepříjemnějším zážitkům mého studia a byl jsem rád, že jsem ji udělal za dvě. Vzal jsem si z ní ale ponaučení, jak snadno může zkoušející vystresovat studenty, a zařekl se, že tak málem sadisticky se nikdy chovat nebudu.

Další předměty zapsané ve třetím ročníku byly zakončeny pouze zápochty. Farmakologii si nechám na další ročník, takže zbývají obě propedeutiky, interní a chirurgická, a provozní praxe.

Interní propedeutiku přednášel profesor Pojer, chirurgickou asistent Kilián. Přiznávám, že na propedeutické přednášky jsem nechodil. Z inter-

ní propedeutiky ale existovala velice pěkná skripta, v nichž se snadno barevně podtrhávaly jednotlivé příznaky a choroby, pro něž jsou tyto příznaky typické. Říkal jsem si, že kdybych měl po promoci dělat kliniku, že by mě interna docela bavila. Asistenti se v obou předmětech střídali, takže si na ně moc nepamatuji. Jen pozdější docent Kilián mi utkvěl v hlavě jako myslím pečlivě na pěšinku učesaný pán, který doplňoval operační protokoly kresbami. Fascinovalo mě, jak pouhým šrafováním barevnými pastelkami dovedl vystihnout oblé tvary vnitřních orgánů.

Prázdninová provozní praxe po třetím ročníku trvala šest neděl a týkala se péče o nemocné. Její náplň byla stejná jako u prázdninové praxe žákyněk čili budoucích sester. Absolvoval jsem ji na odděleních 55 a 57 I. ortopedické kliniky a lituji dnešní mediky, že něco podobného už nemají. Jsem si jist, že budoucí lékař musí na vlastní kůži zkusit, co to znamená ošetřovat nemocného, aby se mu po promoci s ošetřovatelským personálem dobře spolupracovalo. Podávat injekce a odebírat krev jsem už uměl díky své kariéře zřízence. Umět umýt pokáleného nemocného a přestlat mu lůžko se mi docela hodilo po čtyřiceti letech, když se rodiče o sebe už nedovedli postarat. Měl jsem štěstí, že na zmíněných odděleních se mnou prakticky valy výborné budoucí sestry – z Vítí se stala zástupkyně hlavní sestry nemocnice, z Bohunki klinická vrchní právě na ortopedii. Do další, Dáši, jsem se zamiloval, při líbání od ní chytil opar a po prázdninách ulehl ve čtyřicítkách s primární herpetickou gingivostomatitidou.

Čtvrtý ročník

Stránka opět začíná předměty tenkrát považovanými za nejdůležitější, totiž Dějinami KSČ a Dialektickým a historickým materialismem. Z prvního byla dokonce zkouška. Čtu, že jistý Beránek mi udělil známku velmi dobrou. Ať namáhám hlavu jakkoli, na žádnou příhodu z těchto předmětů ani na jejich učitele si nepamatuji. Snad jen, že někdy v těchto letech byla v I. patře na Komenského náměstí, kde se nyní nachází Kongresový sál, vybudována zvláštní knihovna a studovna marxismu-leninismu. Knihovníkem se v ní stal jistý Neubauer, vyhozený za normalizace, za něhož se předtím provdala kolegyně Zuzana z vedlejšího kroužku.

V tělesné výchově jsme poznali tělocvičnu Pod Hradem, v zimním semestru jsme v jedné její podkrovní místnosti absolvovali kurz základů juda. Vedl ho asistent Buzek a nebylo to vůbec špatné. Naučil nás správně padat, uvolnit se ze škrcení, bolestivě zasáhnout a zneškodnit případného útočníka. Na konci semestru se ti zručnější z nás dovedli třeba skulit ze švédské bedny a spadnout na bok na holé parkety, aniž si co zlomili. Rovněž nás naučil manévr, kterým se může žena i v té nejzoufalejší poloze ubránit znásilnění.

Studená válka tenkrát ještě příliš neochabovala, a proto vysokoškolsí studenti (vyjma budoucích kněží) museli celé jedno odpoledne v týdnu absolvovat vojenskou přípravu. Příslušná katedra sídlila v nízkých barácích na Kraví hoře a velel jí zubní lékař plukovník MUDr. Moudr. Vyfasovali jsme uniformu, v níž jsme museli chodit na vojenskou přípravu – v r. 1962 to byly montérky zelené barvy, lodička a černá bagančata. Ta musela být vždy řádně nakrémována a vyleštěna, protože velitel katedry neváhal při nástupech osobně kontrolovat, zda jsou do lesku vycíděny zejména plošky naspodu boty mezi přiflokovanou podrážkou a opatkem. Říkali jsme jim Moudrova políčka, latinsky (chybně) *areae moudrae*.

Během vojny a vojenských cvičení jsem poznal řadu vojenských lékařů, ale dr. Moudr byl, pokud si pamatuji, jediným, jemuž mozek zezelenal až brčálově. Málem k infarktu ho přivedl kolega Zdeněk Zavadský, který nic zlého netuše se jednoho deštivého odpoledne dostavil na Kravák s černým deštníkem. Plukovník Moudr nelenil vyběhnout mu vsťríc k bráně a domnívaje se, že jde o provokaci, seřval ho, jak se říká, na tři doby.

Taktickou přípravu vedl podplukovník Hora, štíhlý důstojník a voják každým coulem. Šuškal se o něm, že byl na katedru převelen od bojového útvaru z trestu za nějaký průšvih. Dodatečně obdivuji, co všechno se mu podařilo nás i proti naší vůli naučit a co se mi později hodilo na vojně u důstojnických zkoušek. Na vojáka měl i smysl pro humor. Jednou jsme cvičili nad Brnem, kde nyní stojí sídliště Lesná. Jeden kolega měl za úkol vydat bojový rozkaz svému družstvu. Nevojákům je třeba vysvětlit, že družstvo je nejmenší jednotka o přibližně deseti mužích, moc toho tedy za války nenadělá a z bojového rozkazu potřebuje vědět, zhruba mezi kterými stromy se má ukrýt a má-li útočit, či se bránit. Kolega se nadechl a vzpomenu si, co jsme se učili o taktice vyšších jednotek, ba dokonce útvarů, spustil: „Družstvo, na můj povel pozor! Proti nám stojí ikstá mechanizovaná divize bundeswehru a útočí ve směru Praha – Jihlava – Brno na náš levý okraj.“ Pplk. Hora si znechuceně odplivl a přerušil ho: „To už rovnou můžete začít: Celá Evropa v plamenech, naše družstvo zde!“

Písemné poznámky jsme si směli činit jen do tzv. autentizovaných sešitů s očíslovanými stránkami, převázaných ve hřbetu špagátkem, aby nikdo nemohl stránku vytrhnout a prozradit západoněmeckým špiónům, že naše divize se dělí na pluky a ty zase na prapory, kdežto brigády rovnou na prapory. Sešity našeho ročníku se ukládaly ve spodních policích v kanceláři, které vládla jistá paní dejme tomu Pidlmajerová, žena to s neobvykle, až giganticky širokými boky. Jednou po skončení zaměstnání vydal Hora rozkaz „Autentizované sešity uložte do spodních prostor soudružky Pidlmajerové!“ Chvilí mu trvalo, než pochopil, proč se celá jednotka rozesmála.

Zdravotnickou přípravu vedl čerstvě nastoupivší major Bořivoj Vinický. Stalo se mu, že na první hodinu přišel nachlazený a tichým sípavým hlasem nám oznámil, že má nasofaryngitidu a laryngotracheitidu.

Bolestínsky přitom sklonil hlavu na bok, takže okamžitě obdržel přezdívku Umřelka. Pěknou přezdívku získal i jeden důstojník u sousední vojenské katedry Vysoké školy veterinární. Měl bohatou hřívu krásně prošeďivělých vlasů a někdo mu namluvil, že mu kvůli tomu studenti říkají Šedý Vlk. Byl na to nesmírně hrdý a každému novému ročníku se neopomněl touto přezdívkou pochlubit. Budoucím veterinářům dalo moc práce zachovat vážnou tvář, protože od starších kolegů věděli, že byl původním povoláním cukrář, a že se mu proto říká Vanilka.

Z lékařských předmětů mám ve čtvrtém ročníku jako první zapsanu farmakologii. Začínala už rok předtím, naším asistentem byl tehdy student Jožka Kocián, v dalším semestru nás učil asistent méně obvyklého křestního jména Radúz Parma. Z praktik si pamatuji, že laboratorní krysa (správně potkan) se musí uchopit podávkami za kořen ocasu, nikoli za jeho konec, aby se nemohla otočit, vyšplhat po podávkách a hryznout neobratného experimentátora do prstů.

Farmakologii přednášel docent Sajner, později vedoucí kabinetu dějin lékařství. Snažil se pokračovat v tradicích profesora Štefla, o jehož knížkách jsem se zmiňoval na začátku svého vzpomínání, a prokládal své přednášky různými příběhy a anekdotami. Vzpomínám na historku z přednášky o diureticích, lécích zvyšujících tvorbu moče, které se používají kupř. k odvodnění organismu při otocích. Jedno z diuretik se tehdy nazývalo Novurit. Vše se odehrálo v kterési nemocnici na Slovácku, kdy při vizitě u pacientky s oteklýma nohama primář prohlásil: „Tak dáme babičce Novurit.“ Nemocná se však ohradila: „Ale pane primáři, mně ta stará stačí!“

U zkoušky z farmakologie jsem se opět přesvědčil, že examinátor vždy zná více, než je v učebnici. Měl jsem pěknou otázku – atropin, barvitě jsem vylíčil jeho účinky, příznaky otravy a použití, ale docent Sajner stále nebyl spokojen a chtěl vědět, u které infekce se používá. Atropin? A u infekce? Marně jsem přemýšlel. No přece u tuberkulózy! A proč? chtěl vědět zkoušející. Nevěděl jsem. Docent Sajner mě poučil, že nemocné tuberkulózou obtěžují noční poty, když se jim teplota zvečera zvýšená vrací nad ráno k normálu. A atropin tlumí pocení. Nicméně jedničku mi dal.

V indexu je dále na řadě interna. Náš kroužek stážíval na III. interně. Jako přednášející je uveden A. Mojžíš, což značí, že profesor Pojer, jemuž jsme pro jeho frankofilství říkali mesjé Požé, byl již zbaven vedení kliniky. Přesto si ho pamatuji. Nějakou záhadou jsem se ocitl na přednášce, na níž profesor Pojer hovořil o intermediárním syndromu, což je přibližně něco mezi anginou pectoris a infarktem myokardu. Asi 10 minut před koncem přednášky vyšel zpoza katedry před první lavice a načal úplně jiné téma: drogy. Označil je za bídu moderního člověka a naléhavě nás před nimi varoval. Jeho přednáška se mi moc líbila, takže jsem se rozhodl, že na jeho přednášky budu chodit i nadále. Jenže příští týden už nepřišel a dověděli jsme se, že už přednášet nebude. Nezemřel, to ne. Jen mu zakázali

přednášet. Pochopil jsem, že jsem měl čest být přítomen jeho poslední přednášce a vyslechnout jeho poslední vzkaz studentům.

U chirurgie mám psáno J. Podlaha. Ano, zažil jsem ještě profesora Podlahu operujícího. V jednom operačním sále na I. chirurgii byly stupně, které se daly rozestavit kolem stolu, a na nich mohli stát medicí a nakukovat operujícím přes rameno. Už si nepamatuji, jestli nás nechali kompletně převléci nebo nás jen nadili do sterilního pláště a galoší, vím jen, že jsem byl celý žhavý vidět, jak profesor bude vyjímat kámen zaklíněný v močovodu. Profesor Podlaha byl vyšší postavy, neviděl jsem nic, jen mi bylo horko a bolely mě nohy. Od té doby jsem si byl jist, že chirurgie není mým šálkem čaje, a operačním sálům jsem se vyhýbal, jak to šlo.

Při jedné chirurgické stáži lékař punktoval větší absces v dutině břišní a demonstroval nám zápach vypuštěného hnisu řka „Typický kolibacilární hnis.“ To mě jako medika fiškusujícího na mikrobiologii zarazilo, protože podobným pachem se vyznačují anaerobní mikroby, a nikoli běžný střevní mikrob *Escherichia coli*. Nesměle jsem navrhl, aby byl hnis poslán na mikrobiologické vyšetření. Chirurg mě pochválil a část vypuštěného hnisu nechal odeslat do laboratoře. Problém byl v tom, že hnis vypouštěl do nesterilního kbelíku a až z něho odlil vzorek do sterilní zkumavky.

Radiologie a základy nukleární medicíny. Až v tomto předmětu jsem si uvědomil, jak rychle se lékařství rozvíjí a jaké sumy za přístrojovou techniku dokáže slupnout. Nejnovější přístroje popisované v učebnici byly ve skutečnosti už na odpis a hrdost asistentů na nově instalované mašiny byla očividná. Katedru vedl profesor Holý, tehdy zároveň děkan fakulty. Známy byl jeho výrok, za nějž by mu dnes feministky daly co proto. Tvrdil totiž, že daleko nejlepšími rentgenovými laboranty jsou ženy, protože u práce nepřemýšlejí a hodnoty napětí a proudu nastaví na přístroji přesně podle návodu, kdežto hoši s oněmi čísly neustále experimentují, takže výsledné snímky pak nikdy nejsou exponovány správně.

U zkoušky z radiologie jsem na předloženém snímku hrudníku marně pátral v plicní tkáni po nějakém neobvyklém zastínění, jak říkají rentgenologové, kteří termínem stín označují světlejší místo (logicky, protože prohlížejí negativ). Nakonec jsem profesorovi oznámil, že nález považuji za normální. Rozzlobeně na mne vybafl: „Copak jste slepý a nevidíte tohle?“ a ukázal na nepravidelný sytý stín bez vnitřních struktur v dolní části plic. V rozpacích jsem koktal: „No prosím vidím, ale ono to nemá žádnou vnitřní kresbu a tak jsem myslel, že je to nějaká vada na filmu.“ Profesor Holý se rozesmál: „Vy jste dobrý, copak vám k rigorózu dáme vadný snímek? Vždyť to je střešina granátu.“ Dodnes nechápu, proč vzdor popsanému trapasu jsem z radiologie dostal výbornou.

Neurologii jsme stážovali v budově, kterou jsem důvěrně poznal před třemi lety jako zřízenec. V podzimním semestru mi udělil zápočet asistent Dohnal, který mě učil v prvním ročníku anatomii, v jarním dr. Hrazdírová, která mi na svém dětském oddělení tehdy umožnila učit se napichovat ží-

ly. Zkouška u profesora Čeňka Luboše Hrazdiry probíhala tak, že celý kroužek seděl kolem jednoho stolu, každý postupně odpovídal otázku a tak to šlo tříkrát dokola. Tedy obdobně jako na patologické fyziologii, našťástí na neurologii si examinátor nepočínal nijak maligně a já si odnesl výbornou. Přesto byl tento způsob zkoušení pro nás nepříjemný a po zkoušce celý kroužek včetně kolegyň skončil v restauraci Slavia na pivě.

Rigorózum z dermatologie a venerologie bylo pokládáno za jednu z těžkých zkoušek. Obor sám je obtížný, vyznat se v rozmanitých druzích skvrn a vymrlat si asi vyžaduje věnovat se jim celý život. Učebnice se mi líbila, každá kapitolka končila tabelárním přehledem nejdůležitějších fakt o každé nemoci. Myslím, že jedním z autorů byl koryfeje brněnské dermatologie profesor Trýb, kterého jsem ale už bohužel nepoznal. Měli jsme dále štěstí, že našim asistentem byl výborný pedagog a módní brněnský venerolog docent Konrád. Trochu nás překvapil tvrzením, že v našich 21 letech jsme jako muži už za zenitem své sexuální výkonnosti. Ještě jako student jsem se na něj obrátil, když jsem se osypal jakousi záhadnou vyrážkou. Dal mi tři různé mastičky a příkaz každou mazat jen na jednu končetinu, zbylou pak neošetřovat vůbec. Za týden jsem se dostavil na kontrolu: jedna z mastí se osvědčila a tou jsem se pak mazal celý. Když jsem se divil, proč se tato metoda neuznává obecně, docent Konrád se smál, že si to mohl dovolit jen u medika, u běžných pacientů je nucen jednotlivé mastičky po týdnu střídat.

Vlastní zkouška byla skutečně obtížná. Z praktika jsem sice dostal jedničku, protože docent Pospíšil, který tehdy vedl mikrobiologickou a sérologickou laboratoř na kožní klinice, o mně věděl, že fiškusuji na mikrobiologii, a přihrál mi mikroskopický preparát kapavky. V teoretické části zkoušky ale profesor Horáček nebyl vůbec spokojen s mým popisem lymfatického systému kůže. Nijak se mu nedivím, protože na nic typického pro kůži jsem si nevzpomněl a mé líčení, jak lymfa protéká čím dál širšími a širšími lymfatickými cévami do mízních uzlin, bylo skutečně slabé. S bídou jsem z celé zkoušky dostal dvojku. Využívám příležitosti a panu profesorovi posílám na věčnost omluvu, že jsme mu říkali šašek podobanej.

Poslední zkouška ve IV. ročníku byla z otorhinolaryngologie neboli ORL. Vyšetřovací postupy tohoto oboru nejsou pro začátečníka snadné – někteří kolegové tvrdí, že ušní bubínek v životě nezahlédli. Já si ovšem živě vzpomínám, jak nám asistent oddemonstroval bubínek vyklenutý nitroušním zánětem. Ušní kliniku vedl profesor Robert Hladký vulgo Krásný Roby, distingvovaný muž v době padnoucím obleku a s nezbytnými koženými rukavicemi.